

PSYKOLOGISK METOD AB

UPP

Understanding Personal Potential

Testet är godkänt av STP, Stiftelsen för Tillämpad Psykologi enligt de europeiska EFPA-kriterierna.

Ett test för dig som:

- behöver ett kompetensorienterat personlighetstest
- behöver ett test med vetenskapligt dokumenterat hög reliabilitet och validitet
- vill ha ett test som är baserat på vetenskap och forskning på ett tydligt dokumenterat sätt, med öppen och kostnadsfri tillgång till all information enligt principen "Open Access"
- undrar om människor alltid svarar ärligt på testfrågor och vad man kan göra om de inte gör det
- vill ha ett test med transparent kostnadsbild och "all inclusive" i priset
- undrar om allt relevant i personligheten verkligen mäts av "De Fem Stora" ("Big Five")
- undrar in det inte finns en risk att testresultat påverkas starkt av "dagsformen" - den mäts i *UPP*
- undrar om testdata har acceptabel kvalitet - den mäts i *UPP*
- undrar om amerikanska, brittiska och tyska tester verkligen passar i svenskt arbetsliv
- vill arbeta med ett test där inga data skickas utomlands för utvärdering
- vill använda ett test som de testade upplever positivt och som seriöst och trovärdigt

Varför *UPP*-testet?

UPP är forskningsbaserat och validerat och kompletterar annan information på viktiga sätt.

- *UPP* ger viktig information, som är svår att få på andra sätt, t ex vid anställningar, rådgivning och utveckling
- *UPP* är kostnadseffektivt: många personer kan testas snabbt och till mycket lägre kostnad än intervjuer, ”Assessment Center” och arbetsprov.
- *UPP* är objektivt – risken för subjektivt godtycke och påverkan av irrelevanta faktorer försvinner.
- *UPP* är kopplat till flera olika normdatabaser, vilket gör det möjligt att utvärdera hur en enskild testad persons resultat ligger i förhållande till olika grupper.
- *UPP* är ett väl fungerande test med hög tillförlitlighet. Totalt har mer än 50 % av de testade bedömt *UPP* som bättre än andra tester som de tagit Attityden till testet är alltså mycket positiv. Se nedan vad några som tagit testet har sagt.

Omdömen om *UPP*-testet

”Nästan alla frågor var relevanta och applicerbara. Jag kände aldrig att en fråga inte hade med mig att göra, vilket jag kunnat göra i andra test.”

”Det här var roligt!”

”Det var väldigt lätt att förstå sig på, och tog upp väldigt många matnyttiga frågor som i min mening ger arbetsgivaren en bra överblick om hur personen är som person.”

”Det var bra för att det tog upp viktiga individuella saker”.

”Bra formuleringar.”

”Intressanta frågor som ger en bättre självinsikt. Delen med bilder var intressant och kul att göra!”

”Bättre för att de var klara och enkla frågor, lätta att snabbt bedöma och ge ett svar. ”

”Det var bra att alltid ha en bra - dålig skala att gå efter. Och frågorna följde ett mönster och samma ”tema”. Tidigare tester har varit konstiga svarsalternativ (mer som meningar).”

”Det nya att läsa ansiktsuttryck var helt nytt och spännande och blir intressant att se vad det tillför.”

”För mig var bildsekvenserna på slutet något nytt”.

”Tydliga och klara frågor och svar”.

”Bra och relevanta frågor. Bra med bedömning av ansikten som komplement till självskattning.”

”Svarsalternativen var fler än de jag gjort tidigare, lättare att ta ställning”.

”Tar upp bra och realistiska händelser och frågeställningar.”

”Bättre svenska. Troligen ingen engelsk översättning”.

”Jag tycker det var intressant med olika typer av uppgifter, bilduppgifterna och intresseuppgifterna”.

”Tydligare instruktioner. Lättare språk än vissa gamla tester”.

Totalt har mer än 50 % av de testade bedömt *UPP* som bättre än andra tester som de hade tagit.

Efter omfattande forskningsarbete: *UPP: Understanding Personal Potential*

Testet har utvecklats av professor em. Lennart Sjöberg, Handelshögskolan i Stockholm och Psykologisk Metod AB. Det består av ca 250 uppgifter, Det tar för de flesta ca 50 minuter att besvara testfrågorna på Internet. Flera olika format för testrapporter finns, alla tillgängliga utan extra kostnad. Rapporterna riktar sig till rekryteraren/psykologen, den testade och slutanvändaren.

Alla testuppgifter är nyskrivna och anpassade till svensk kultur och svenskt språk, inga översättningar. Det har normerats på en grupp om ca 2000 personer som tagit testet på vår Internetplattform. Särskilda normer finns för urval av chefer och utveckling av ledare, samt för den engelskspråkiga versionen. Testet består av både självrapportuppgifter och prestationsuppgifter. Det är mycket svårt att "lura" detta test - tendensen att skönmåla elimineras med psykometrisk metodik. Testet vidareutvecklas kontinuerligt i anslutning till forskning och praktiska erfarenheter. Det har mycket goda psykometriska egenskaper (reliabilitet och begreppsvaliditet, båda = ca 0,7) samt extern validitet mot arbetsresultat omkring 0,5, både för chefer och annan personal, bl a inom vården, polismyndigheter och kundservice.

UPP mäter ett antal viktiga personlighetsegenskaper, fokuserade på kompetensfrågor i arbetslivet:

Social förmåga	Positiv grundhållning	Självuppskattning
Uthållighet	Perfektionism	/Narcissism
Kreativitet	Samarbetsvilja	Social säkerhet
Emotionell intelligens	Självförtroende	Självständighet

Dessutom mäts de s.k. fem stora (Big Five):

Utåtvändhet	Öppenhet	Noggrannhet
Emotionell stabilitet	Följsamhet/smidighet	

Personlighetsdimensionerna kombineras till att mäta övergripande funktioner:

Jagstyrka	Säljpotential	Specialanpassat mått på risk
Stresstålighet	Specialanpassat mått på lämplighet	
Chefspotential	het	

UPP mäter även anpassning till den aktuella arbetssituationen. Testet (eller en del av det) kan därför användas för att komplettera medarbetarundersökningar med viktiga dimensioner. De faktorer som tas upp i testet är:

Arbetsvilja	Resultatorientering	Ekonomisk motivation
Arbetstillfredsställelse	Kontrollorientering	Balans arbete/övrigt liv
Arbetsintresse	Förändringsvilja	

UPP mäter intellektuell förmåga (tillval):

Verbal förmåga (V)
Spatial/logisk förmåga (SL)
g-faktorn (allmänbegåvning, en kombination av V och SL)

UPP har unika starka sidor

- Det är det enda moderna och omfattande personlighetstestet som utvecklats i Sverige och anpassats från början till svensk kultur och svenska värderingar.
- Resultaten kan utvärderas enligt 9 olika normdatabaser, varav två för testningar av chefer inför utveckling och vid urval
- Effekter av skönmålning elimineras till 90-95 %. Det är mycket svårt att "lura" detta test, något som man lätt kan göra med vanliga självrapporttest eftersom traditionella metoder för att hantera skönmålning har visat sig vara ineffektiva. Metodiken för eliminering av effekter av skönmålning är en sorts "brandvägg", som hindrar att resultaten påverkas av taktiksvär. Korrektionen är anpassad till varje testdimension separat och alltså inte baserad på en övergripande bedömning av en persons "trovärdighet".
- Med hjälp av nya, fokuserade skalor utöver Big Five uppnås dramatiskt starkare samband med arbetsrelevanta attityder, motivation och arbetsresultat. Validitet mot arbetsresultat ligger omkring 0.5.
- Testet mäter även emotionell intelligens och social förmåga samt upplevelse av den aktuella arbetssituationen.
- Testet skapar ett utförligt berättande (narrativt) utlåtande, baserat på tydligt redovisade principer. Dessutom ges en kvantitativ profil över värden i de skilda dimensionerna.
- Testet utvärderar jagstyrkan, en övergripande personlighetsdimension som är viktig i alla sammanhang i arbetslivet, och även stresstålighet, chefspotential och säljpotential. Dessutom kan lämplighet utvärderas efter analys av kraven i varje särskilt fall och enligt kundens egna vikter för de olika testvariablerna.
- Testrapporten ger utförlig information varje testad person, om kvaliteten hos hans eller hennes testdata, hur testsituationen upplevdes (stämningssläge) samt hur den testade bedömde kvaliteten på testet ("face validity"). Stämningssläge kan ha en stor effekt på resultatet av en personlighetstestning. Hur testet upplevs påverkar enligt forskning starkt tilltron till hur seriöst och kompetent företagets rekryteringsverksamhet arbetar.
- Testet vidareutvecklas kontinuerligt i anslutning till forskning och praktiska erfarenheter.

Forskningen som lagt grunden för detta test beskrivs i rapporter som kan laddas ner gratis från företagets hemsida, varifrån även manualerna kan laddas ner. Inga data skickas utomlands för utvärdering. Testet har granskats och godkänts av Stiftelsen för Tillämpad Psykologi (STP) enligt de europeiska EFPA-kriterierna.

Testningen genomförs på vår kraftfulla Internetplattform med hög datasäkerhet och tillgänglighet. Rapporter skapas omedelbart efter testningen: kandidatrapport, fullständig rapport, det narrativa utlåtandet i word-format, personanpassad intervjuguide samt anpassad rapport enligt kundens önskemål. Det finns också en rapport avsedd för slutkunden samt en demorapport för den som vill pröva på testet.

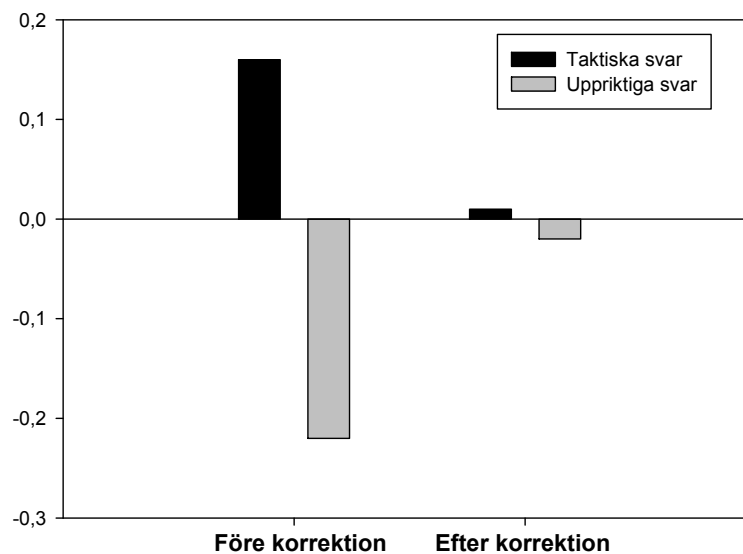
Skönmålning: ett stort problem med självrapporttest, hanteras effektivt med *UPP*

Det är frestande – och lätt – att ge en överdrivet positiv bild av sig själv i ett självrapporttest. Det är vanligt att så sker, och effekterna kan bli mycket stora. I många test har man försökt lösa problemet med s.k. ipsativa svarsformat, dvs. den testade får välja mellan svar som testkonstruktören hoppas är ungefär lika attraktiva. Enligt forskningen fungerar denna metod inte särskilt bra. Effekten av skönmålning försvinner inte. Dessutom är det ipsativa testformatet tidskrävande och impopulärt bland de testade. Man tvingas jämföra ”päron och äpplen”. Man tvingas ibland välja mellan alternativ där kanske inget stämmer eller är önskvärt.

UPP bygger på en annan idé som noga prövats i vår forskning. I testet finns inbyggda skalor som mäter tendensen att skönmåla. Med hjälp av dessa skalor görs för varje testad person och testvariabel en optimal korrektion så att effekten av skönmålning försvinner.

Det fungerar! Se nedanstående figur som är resultatet av ett av våra experiment. En grupp testade ombads svara ärligt, en annan att i sina svar framställa sig själva i så positiv dager som möjligt, att ge taktiska svar. Figuren visar genomsnittet av alla personlighetsskalorna före och efter korrektion för skönmålning. I denna och andra studier har vi funnit att 90-95 % av effekten av skönmålning elimineras genom korrektionen. Effekten kan vara mycket stor för enskilda testade.

Standardiserade testpoäng

Om man inte korrigerar gynnas testade som inte svarar ärligt. I vår forskning har vi funnit att kvinnor och invandrare tenderar att svara mera ärligt än män. Genomför man ingen korrektion missgynnas därför dessa grupper systematiskt. Om man korrigerar försvinner effekten. *UPP* gynnar därför jämställdhet och mångfald.

Screening

Det är svårt och dyrbart att hantera stora mängder av sökande till en anställning eller i andra sammanhang. Det är enkelt att i stället göra en screeningtestning i en tidig fas och då gärna ta med så många som möjligt. Då ökar man väsentligt chansen till ett bra slutresultat i en rekrytering. I senare faser används det fulla *UPP*-testet i en mindre grupp.

UPP/Screen är en starkt förkortad version av *UPP*, kompletterad med begåvningsmätning. Det är ett kraftfullt instrument med vars hjälp man kan hantera stora mängder sökande på ett mycket kostnadseffektivt sätt. Screeningtestet kan och bör inte ersätta testningar med det fullständiga *UPP*, som ger mycket mera information om personligheten och om testdata av betydelse för tolkning och beslutsfattande.

Testet tar ca 30 minuter varav halva tiden används till begåvningsmätning.

Personlighetsdelen av *UPP/Screen* mäter:

Uthållighet	Noggrannhet	Positiv attityd
Samarbetsvilja	Kreativitet	Utåtvändhet

Dessutom mäts tendensen till skönmålning som används för att eliminera dess effekt i personlighetsskalorna med hjälp av särskild psykometrisk metodik. Screeningtestet kan lätt anpassas till att omfatta flera och andra skalor.

Avsnittet för begåvningsmätning har två avdelningar: en som mäter verbal förmåga (analogi-test) och en som mäter logisk-spatial förmåga (serier av prickmönster). Dessa deltest har högt inbördes samband och fungerar som mått på den s.k. *g*-faktorn, alltså allmänintelligens. Korrelationen med Rekryteringsmyndighetens stora *IK*-test (*Uniq*) var 0.88 efter korrektion för mätfel i en aktuell studie vid Polishögskolan. Omfattande forskning har sedan många år visat att *g*-faktorn är en mycket viktig prognosfaktor för arbetsresultat i praktiskt taget alla sammanhang. Personlighet, som den mäts med ett väl fungerande test, är i stort sett lika viktig, och oberoende av *g*.

Begåvningsmätningen i *UPP/Screen* görs på tid på Internet och helst vid övervakad testning. I ett senare skede kan i annat fall en övervakad verifikationstestning av begåvning göras med ett parallellt test. På detta sätt undviker man att göra *IQ*-testning med större och mera tidskrävande tester.

UPP/Screen kombinerar väl fungerande och relevanta mått på personlighetsdimensioner med *g*-faktorn för en optimal prognos. Testet resulterar i en sammanvägd poäng och en rangordning av de testade. Vägningen personlighet-begåvning är flexibel och diskuteras med brukaren i varje särskilt fall, men vi rekommenderar 75 % för personlighet och 25 % för begåvning.

Normdata för *UPP/Screen* består av ca 6500 testningar som gjorts av jobbsökande, alltså i s.k. skarpt läge. Testet har utmärkta psykometriska egenskaper, precis som det fullständiga *UPP*. Det har använts vid ett stort antal rekryteringar.

Rapportformat

- Fullständig rapport med narrativ text, grafer och teknisk information om skönmålning, datakvalitet, stämningläge mm
- Kandidatrapport med eller utan narrativ text (pdf)
- Rapport till slutkunden (pdf)
- För testpersonen anpassad intervju-guide med förslag till intervjufrågor, skalorna ordnade i prioritetsordning (pdf)
- Den narrativa texten i redigeringsvänligt rtf-format
- Rapport med den testade personens svar på alla enskilda uppgifter och frågor (efter särskild överenskommelse om sekretess)
- Specialanpassad rapport med bl a annorlunda grafik (spindeldiagram)

Rapporterna finns tillgängliga för användaren för nerladdning omedelbart efter testningen. De kan också förses med användarens egen logga.

Till slut: om man *inte* använder *UPP* går man miste om:

- Ett test med hög, dokumenterad förmåga till prognos av arbetsresultat – där allt är öppet och tillgängligt
- Korrektur för skönmålning – går inte att lura!
- Mätning av datakvalitet och emotionellt tillstånd vid testningen, viktigt vid tolkningen
- Ett flertal rapportformat, utan extra kostnad, däribland intervjustöd
- Ett test som gynnar jämställdhet och mångfald
- Medlemskap i ett nätverk av användare och utvecklare/forskare, som fångar upp nya behov och uppslag
- Möjlighet att arbeta med aggregerade variabler med känd validitet, samt sådana som kunden själv specificerar (lämplighet och risk)
- Möjlighet att välja mellan flera olika normdatabaser, bl a en för chefsrekrytering och en för ledarutveckling, samt att utveckla egna, företagsunika normdatabaser
- Stark forskningsanknytning - all forskning tillgänglig utan kostnad för alla intresserade enligt vår policy "Open Access"

Utbildning och försäljning

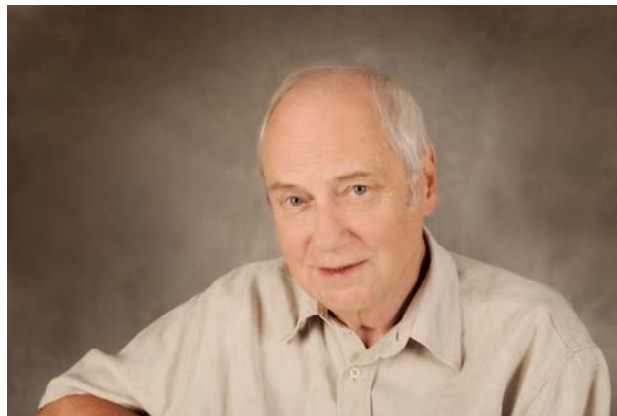
Psykologisk Metod genomför testningar med *UPP*-testet och *UPP/Screen* samt certifieringsutbildning. Företag och organisationer med certifierade användare kan teckna licensavtal för att själva genomföra testningarna. Prislista på begäran.

Fortsatt forskning och utveckling

Testet vidareutvecklas kontinuerligt i anslutning till aktuell forskning och kundernas förslag och önskemål.

Om testkonstruktören

Professor Lennart Sjöberg, leg. psykolog, specialist inom psykometrik, har varit Psychometric Fellow vid Princeton University och Educational Testing Service, disputerade vid Stockholms universitet inom området psykometrik, var professor i psykologi vid Göteborgs universitet (1970-88) och Handelshögskolan i Stockholm (1988-2006), gästprofessor i Berkeley och vid Stanford-universitetet samt forskare vid holländska och belgiska forskningsinstitut, konsult vid Environmental Protection Agency, Washington, DC, adjungerad professor vid universitetet i Trondheim 2002-2009, tidigare ordförande i Sveriges Psykologförbunds vetenskapliga råd och HRK:s metodnämnd, ledamot av den Europeiska Vetenskapsakademien (Academia Europaea), Ingenjörsvetenskapsakademien och Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Akademi, författare till ca 600 vetenskapliga arbeten. Medlem av redaktionen av flera vetenskapliga tidskrifter, däribland den ledande europeiska psykologitidskriften *European Psychologist*.

Hemsida <http://www.dynam-it.com/lennart/>

Bloggar: <http://lennartsjoberg.blogspot.com/> (allmän om psykologisk forskning)
<http://psyktester.blogspot.com/> (specialiserad om test och psykometrik)